

หนังสือ Classroom Techniques : Foreign Language & English as a Second Language ผู้เขียนคือ Allen และ Valette ได้แก้ไขและปรับปรุงจากหนังสือชื่อ Modern Language Classroom Techniques ซึ่งพิมพ์ขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1972 ผู้เขียนหนังสือได้แสดงความเห็นว่า การสอนภาษาต่างชาติให้ประสบผลสำเร็จนั้นมิได้ขึ้นอยู่กับคุณภาพของหลักสูตรชั้นพื้นฐานแต่เพียงส่วนเดียว แต่ยังขึ้นอยู่กับความสามารถในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เข้ากับสถานการณ์ของอาจารย์ผู้สอนตามหลักสูตรนั้น ๆ ด้วย หนังสือเล่มนี้จึงได้เสนอแนะกิจกรรมหลาย ๆ แบบเพื่อให้เกิดการเสริมหรือเพิ่มเติมการสอนภาษาตามหลักสูตรดังกล่าว ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้สามารถจะนำไปใช้กับนักเรียนในชั้นพื้นฐานและชั้นกลางได้พร้อม ๆ กันเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้วิธีการสอนที่แนะนำไว้มิได้เหมาะแต่เฉพาะวิธีการสอนภาษาอังกฤษเพียงอย่างเดียว แต่ยังรวมไปถึงวิธีการสอนภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน และสเปนอีกด้วย เพราะฉะนั้นหนังสือเล่มนี้จะมีประโยชน์มิใช่แต่เฉพาะอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษชั้นพื้นฐานหรือชั้นกลางเท่านั้น แต่ยังเป็นประโยชน์สำหรับอาจารย์ที่สอนภาษาฝรั่งเศส ภาษาเยอรมัน และภาษาสเปนในชั้นเหล่านั้นได้ด้วย

หนังสือ Classroom Techniques : Foreign Language & English as a Second Language แบ่งออกเป็น 4 ภาค ภาคละประมาณ 3-4 บท หนังสือเล่มนี้ภาคแรกมีชื่อว่า “ชั้นเรียนภาษาโดยทั่วไป” (The Language Class – An Overview) มี 3 บท กล่าวถึงเรื่องบทบาทของอาจารย์ผู้สอน การจัดห้องเรียนตลอดจนการเสริมและเพิ่มเติมเนื้อหาสาระในหลักสูตรที่สอน ภาคที่สองชื่อ “การแนะนำภาษา” (Presenting the Language) ซึ่งเป็นภาคที่แนะนำวิธีการสอนภาษาในส่วนที่เกี่ยวกับการออกเสียง การสอนไวยากรณ์ และการสอนคำศัพท์ รวมเป็น 4 บท วิธีการต่าง ๆ ในภาคนี้จะต้องนำมาดัดแปลงและเลือกใช้ตามความเหมาะสมสำหรับนักเรียนในชั้นพื้นฐานและชั้นกลางต่อไป ภาคที่ 3 ชื่อว่า “การพัฒนาทักษะ” (Developing the Skills) มีอยู่ 4 บทเช่นกัน ผู้เขียนได้แยกการเขียนออกเป็นบทๆ ตามทักษะที่จะพัฒนา คือ บทที่เกี่ยวกับการฟัง พูด อ่าน และเขียน ตามลำดับ อาจารย์ผู้สอนสามารถจะเลือกอ่านเฉพาะบทที่เกี่ยวกับทักษะด้านที่ตนจะสอนได้โดยสะดวก แต่ละบทนั้นก็กล่าวถึงวิธีการสอนตั้งแต่ชั้นพื้นฐานขึ้นไปจนถึงชั้นก้าวหน้าสำหรับภาคสุดท้ายหรือภาคที่ 4 ได้แก่เรื่องการสอนวัฒนธรรมและอารยธรรมของภาษานั้น ๆ ภาคนี้มีอยู่เพียงบทเดียว เป็นภาคที่มีเนื้อหาสาระเหมาะสมสำหรับการสอนนักเรียนในระดับสูงขึ้นไป

ไปเพราะนักเรียนในชั้นสูงควรมีความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของภาษาที่ตนศึกษาอยู่ ซึ่งจะให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาสื่อความหมายได้ดียิ่งขึ้น และยังจะทำให้การเรียนภาษาสนุกขึ้นอีกด้วย

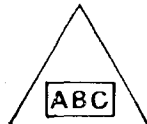
จากนี้ไปเราจะได้มาพิจารณาถึงเนื้อหาสาระบางส่วนที่น่าสนใจของแต่ละภาคในหนังสือเล่มนี้ เพื่อนำมาใช้เป็นประโยชน์ในการสอนต่อไป

ภาคที่หนึ่ง – ชั้นเรียนภาษาโดยทั่วไป (The Language Class—An Overview) ภาคนี้มี 3 บท บทที่หนึ่งเป็นบทที่กล่าวถึงอาจารย์ผู้สอน และชี้ให้เห็นว่า การสอนภาษาให้ประสบความสำเร็จนั้นจะต้องประกอบด้วยปัจจัยหลายประการด้วยกัน เช่น ชั่วโมงการสอน วิธีการสอน และอุปกรณ์การสอนในห้องเรียน แต่ปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการสอนก็คือ อาจารย์ผู้สอนนั่นเอง เพราะฉะนั้นบทที่หนึ่งจึงเป็นบทที่เน้นถึงตัวอาจารย์ผู้สอนว่าจะต้องมีคุณสมบัติที่ดีอะไรบ้าง บทนี้เหมาะสมสำหรับนักเรียนฝึกหัดครูเพื่อจะได้เริ่มเรียนรู้ว่าการเป็นอาจารย์ที่ดีนั้นมีหน้าที่อย่างไรบ้าง

บทที่สอง เป็นบทที่แนะนำวิธีการสอนที่อาจารย์ผู้สอนอาจนำมาใช้เพื่อเป็นการเสริมหรือเพิ่มเติมเนื้อหาสาระของวิชาที่สอนอยู่ เช่นการวาดรูปง่ายๆ เหล่านี้

church

school

bank

หรือนอกจากการวาดรูปอาจารย์ผู้สอนอาจใช้รูปภาพจากหนังสือพิมพ์หรือหนังสือวารสารก็ได้เช่นกัน นอกจากนี้ยังมีวิธีการสอนอีกหลายอย่าง ซึ่งอาจไม่เหมาะสมกับอาจารย์ผู้สอนบางคน เช่นการใช้ Videotape หรือการฉายหนัง ฯลฯ ทั้งนี้เพราะเหตุว่าโรงเรียนที่อาจารย์ผู้นั้นสอนอยู่อาจไม่มีอุปกรณ์โสตทัศนศึกษาที่จะสามารถนำมาใช้ได้ บทที่สองนี้โดยสรุปจึงเป็นบทที่ดีในการแนะนำวิธีการที่จะเสริมหรือเพิ่มเติมเนื้อหาสาระของวิชาที่กำลังสอนอยู่ให้เหมาะกับนักเรียนในชั้นเรียนภาษานั้น ๆ

บทสุดท้ายของภาคนี้มีชื่อว่า “ในห้องเรียน” ซึ่งกล่าวถึง สิ่งแรกที่อาจารย์ควรทำคือ เรียบเรียงบทเรียนให้เป็นขั้นตอน พร้อมทั้งสร้างกิจกรรมในห้องเรียนที่จะนำให้นักเรียนเข้าไปพัวพันกับบทเรียนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และอย่าไปเสียเวลากับสิ่งที่ไม่ได้ช่วยนักเรียนในการ

เรียนภาษา เนื่องจากเวลาที่สอนภาษาให้แก่นักเรียนก็มีน้อยอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นควรจะมุ่งใช้เวลาที่มีอยู่ไปในการฝึกฝนทักษะของนักเรียนจะเป็นประโยชน์กว่า บทนี้ชี้ให้เห็นว่าการวางแผนในการสอนบทเรียนเป็นเรื่องสำคัญ เพราะจะเป็นส่วนสำคัญในการช่วยกำหนดว่าบทเรียนที่อาจารย์จะทำการสอนนั้นจะประสบความสำเร็จหรือไม่ อาจารย์ผู้สอนจะต้องตัดสินใจไว้แล้วว่าจุดมุ่งหมายของบทเรียนที่จะสอนคืออะไร และคัดเลือกกิจกรรมต่างๆ ที่จะช่วยให้บรรลุถึงเป้าหมายที่ตนได้วางไว้ นอกจากนี้บทนี้ยังแนะนำกิจกรรมหลาย ๆ แบบ อาทิเช่น การแบ่งนักเรียนในชั้นให้ทำงานเป็นคู่ ๆ หรือการให้การบ้านหรือการจัดการทดสอบเป็นครั้งคราวในชั่วโมงเรียน เพื่อดูว่านักเรียนสามารถปฏิบัติได้ตามเป้าหมายที่อาจารย์วางไว้หรือไม่ ผู้แต่งหนังสือมีความเห็นว่าอาจารย์ผู้สอนไม่ควรถามนักเรียนว่า “เข้าใจไหม” เพราะนักเรียนที่ไม่เข้าใจจะไม่กล้าตอบว่าตนไม่เข้าใจต่อหน้าเพื่อน ๆ สิ่งที่อาจารย์ควรทำคือหากิจกรรมมาทำและคุยด้วยตนเองว่านักเรียนเข้าใจหรือไม่

กล่าวโดยสรุปบทสุดท้ายของภาคแรกจะเป็นการเน้นให้เห็นถึงความสำคัญในการกำหนดจุดมุ่งหมายของบทเรียนที่อาจารย์จะสอนและวางแผนการสอนให้บรรลุถึงเป้าหมายนั้น อาจารย์หรือนักเรียนฝึกหัดครูที่ยังไม่เห็นความสำคัญของการกำหนดเป้าหมายและการวางแผน ในการสอนภาษา เมื่อได้ศึกษาบทนี้ก็อาจจะได้รับแนวคิดบางประการไปใช้ในการสอนของตนได้

ภาคที่สอง — ภาคที่สองของหนังสือเล่มนี้มีชื่อว่า “การแนะนำภาษา” (Presenting the Language) มีด้วยกัน 4 บท ตั้งแต่บทที่ 4 ถึงบทที่ 7

บทที่สี่เป็นบทที่เกี่ยวกับการสอนให้นักเรียนรู้จักออกเสียง โดยอาจารย์จะต้องเน้นให้นักเรียนเข้าใจว่าการออกเสียงให้ถูกต้องนั้นสำคัญมาก มิฉะนั้นอาจทำให้ผู้ฟังเข้าใจผิดได้ และถึงแม้ว่าอาจารย์ผู้สอนจะต้องสอนนักเรียนที่เป็นผู้ใหญ่แล้วก็ตาม ก็ต้องเปิดโอกาสให้เขาได้ฝึกฝนการออกเสียงให้ถูกต้องเช่นกัน บทนี้แนะนำวิธีฝึกฝนการออกเสียงหลายประการ ซึ่งอาจารย์อาจนำมาดัดแปลงตามสภาวะแวดล้อมของห้องเรียนและนักเรียนได้ วิธีที่ง่ายที่สุดก็คือการให้นักเรียนฟังตัวอย่างและเลียนเสียงตามตัวอย่าง (mimicry) โดยฟังจากอาจารย์ผู้สอนหรือเทปก็ได้

บทที่ห้าและหกเป็นการแนะนำวิธีการสอนไวยากรณ์ ทั้งการสอนในรูปแบบของ Oral Pattern Drills เช่น

1) Simple repetition

Stimulus : Paul sees Mary.

Response : Paul sees Mary.

3) Multiple Substitution

Stimulus : Paul sees Mary. David, Alice

Response : David sees Alice

2) Simple Substitution

Stimulus : Paul sees Mary. Alice

Response : Paul sees Alice.

หรือ Oral Drills with Visuals

หรือ Written Exercises เช่น Dictation เติมคำในช่องว่าง หรือการเขียนเรียงความ ฯลฯ

นอกจากนี้ยังเป็นการสอนไวยากรณ์ตามกลุ่มหรือตามชนิดของไวยากรณ์ เช่น

noun phrases. $\left\{ \begin{array}{l} \text{possessive adj. (my, your, his, her, etc.)} \\ \text{demonstrative adj. (this, that)} \end{array} \right.$

วิธีการที่กล่าวในบทที่ 2 นั้นมีใช้ของใหม่ แต่ก็อาจมีส่วนช่วยให้อาจารย์ผู้สอนเกิดความคิดใหม่ๆ ขึ้นได้หลังจากอ่านทั้งสองบทนี้แล้ว

บทที่เจ็ดเป็นบทสุดท้ายของภาคนี้คือ เรื่องการสอนศัพท์ บทนี้แนะนำวิธีการสอนศัพท์หลาย ๆ แบบ เช่นการแสดงกริยาหรือการแสดงท่าทาง แล้วให้นักศึกษาอธิบายหรือใช้ศัพท์ที่นักเรียนรู้อยู่แล้วมาอธิบายคำอื่น ตัวอย่างเช่น ครู : A synonym of 'fast' is 'rapidly'.

ครู : What is the synonym of 'rapidly'? นักเรียน : 'fast'

ครู : The opposite of 'big' is 'little'.

ครู : What is the opposite of 'little'? นักเรียน : 'big'

หรืออาจจะสอนด้วยรูป เช่น

Ship

bus

morning

noon

afternoon

นอกจากแนะนำวิธีการสอนศัพท์แล้วยังแนะนำวิธีการบางอย่างที่จะช่วยให้นักเรียนจำศัพท์ได้ขึ้นค้ำย บทสุดท้ายนี้คือพอควรสำหรับอาจารย์ผู้สอนที่ต้องการสรุปเรื่องวิธีการสอนศัพท์ขั้นพื้นฐาน

ภาคที่สาม-ภาคนี้ชื่อว่า “การพัฒนาทักษะ” (Developing the Skills) แบ่งเป็น 4 บทด้วยกัน และอาจารย์ผู้สอนสามารถเลือกอ่านตามบทที่เกี่ยวข้องกับทักษะที่ท่านจะสอนได้โดยเฉพาะ

บทแรกของภาคนี้คือบทที่แปดสอนทักษะการฟัง มีวิธีการต่าง ๆ เช่นให้นักเรียนเลือกคำที่ถูกต้องจากการฟังศัพท์หรือฟังประโยค หรือมีเรื่องสั้น ๆ เล่าให้นักเรียนฟังและให้ตอบคำถามเป็นต้น

บทที่เก้า เป็นการสอนทักษะในการพูดและแนะนำ มีวิธีการสอนหลายแบบด้วยกัน วิธีที่ง่ายที่สุดคือให้นักเรียนเลียนเสียงตามอาจารย์ผู้สอนหรือตามเครื่องบันทึกเสียง วิธีอื่น ๆ ก็มี อาทิเช่นให้นักเรียนจำประโยคและฝึกฝนการพูด เพื่อจะได้มีความเชื่อมั่นและกล้าพอที่จะพูดในห้องเรียน นอกจากนี้อาจารย์ผู้สอนยังสามารถเตรียมกิจกรรมไว้หลาย ๆ อย่างเพื่อฝึกฝนให้เรียนฝึกพูดด้วยตนเอง ระยะเวลาอาจารย์ผู้สอนอาจต้องเป็นผู้ชักนำที่จะให้นักเรียนพูด และพอคล่องขึ้นก็ปล่อยให้พูดด้วยตนเอง กิจกรรมที่จะช่วยให้นักเรียนได้หัดพูด ก็มี อาทิเช่น การใช้บทบาทสมมติ (role playing) การเล่าเรื่องต่อ ๆ กันจนกระทั่งนักเรียนทุกคนได้ต่อเรื่องจนจบ หรือการอธิบายสิ่งของ การเล่นเกม การโต้วาที เป็นต้น วิธีการสอนและกิจกรรมหลาย ๆ อย่างในบทนี้เหมาะสมเป็นอย่างมากที่อาจารย์ผู้สอนการพูดจะได้นำไปใช้

บทที่สิบ เป็นวิธีการสอนทักษะในการอ่าน หนังสือเล่มนี้ได้เสนอแนวความคิดเห็นว่านักเรียนโดยทั่วไปมีความสามารถในการอ่านหนังสือไม่เหมือนกันอยู่แล้วในภาษาของตนเอง ฉะนั้นในการอ่านภาษาอื่น ๆ ก็ย่อมจะเป็นเช่นเดียวกัน การอ่านจึงเป็นทักษะที่ต้องการการพัฒนา แรกเริ่มนักเรียนจะต้องเรียนรู้ว่าเครื่องหมายนอกเสียงอย่างไร และนำไปฝึกฝนให้ดี จากนั้นก็ควรเริ่มอ่านจากย่อหน้า และพัฒนาขึ้นไปอ่านเรื่องสั้น เรื่องยาว และในที่สุดก็เป็นการอ่านวรรณคดีและโคลง (กลอน ฯลฯ)

บทที่สิบเอ็ด ซึ่งเป็นบทสุดท้ายของภาคนี้เกี่ยวกับการฝึกทักษะในการเขียนหนังสือเล่มนี้ แนะนำว่าการเขียนควรเริ่มจากการคัดลอกก่อนแล้วจึงให้นักเรียนเขียนด้วยตนเอง ปัญหาที่น่าหนักใจที่สุดของอาจารย์ผู้สอนการเขียนก็คือเวลานักเรียนเขียนก็มักจะใช้สำนวนในภาษาของตนเองมาเขียนในภาษาอื่น ๆ ที่ตนกำลังเรียนรู้อยู่ อย่างไรก็ตามบทสุดท้ายของภาคนี้ก็ได้แนะนำวิธีการสอนการเขียนไว้อย่างละเอียดตั้งแต่การเขียนประโยค จนกระทั่งถึงการเขียนจดหมายและบทความ จัดได้ว่าบทนี้มีประโยชน์มากสำหรับอาจารย์ผู้สอนการเขียน

ภาคที่สี่—ซึ่งเป็นภาคสุดท้ายของหนังสือเล่มนี้มีอยู่เพียงบทเดียว ชื่อ Beyond Language บทนี้กล่าวถึงการสอนวัฒนธรรม โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะให้นักเรียนได้เรียนรู้ถึงวัฒนธรรมของภาษาที่ตนกำลังศึกษาอยู่ และใช้วัฒนธรรมเป็นสื่อกระตุ้นให้นักเรียนสนใจที่จะเรียนภาษาต่างชาติ วิธีการสอนที่ใช้กันอยู่ก็เช่นสอนร้องเพลงที่กำลังนิยมอยู่สอนการเต้นรำ หรือการทำอาหาร เป็นต้น อาจารย์ผู้สอนซึ่งอาจมิได้สอนเกร็ดบางประการของวัฒนธรรมของภาษาที่ตนสอนอยู่เมื่อได้อ่านบทนี้แล้วก็จะสังเกตเห็นถึงความสำคัญในการสอนวัฒนธรรมของภาษานั้น ๆ ด้วย

นอกจากภาคต่าง ๆ และบทต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการสอนภาษาแล้วในหนังสือเล่มนี้ยังมีภาคผนวกซึ่งกล่าวถึงการวางแผนสร้างบทเรียนที่จะใช้สอนอีกด้วย กล่าวโดยสรุปหนังสือเล่มนี้จัดได้ว่าเป็นหนังสือแนะนำแนวการสอนที่ละเอียดมาก บทแรก ๆ เหมาะสมสำหรับนักเรียนส่วนบทที่ 4-7 แนะนำวิธีการหลาย ๆ แบบสำหรับการสอนไวยากรณ์ การออกเสียง และการสอนศัพท์ กิจกรรมต่าง ๆ ที่บทเหล่านี้แนะนำไว้ ส่วนใหญ่เหมาะสำหรับสอนนักเรียนในขั้นพื้นฐานและขั้นกลาง เพราะจะทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างเพลิดเพลิน ส่วนบทที่ 8-11 ซึ่งแยกแต่ละบทตามการสอนทักษะแต่ละอย่าง ตั้งแต่ ฟัง พูด อ่าน และเขียน นั้นได้แนะนำกิจกรรมหลาย ๆ อย่างสำหรับใช้สอนนักเรียนให้ได้รับประโยชน์มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

สำหรับบทสุดท้ายคือบทที่ 12 ซึ่งเกี่ยวกับการสอนวัฒนธรรมนั้น สามารถที่จะใช้สอนนักเรียนได้ทุกระดับ ตั้งแต่ขั้นพื้นฐาน ขั้นกลาง จนถึงขั้นก้าวหน้า แต่น่าจะเหมาะสมที่สุดสำหรับที่อาจารย์จะนำไปสอนนักเรียนที่อยู่ในขั้นก้าวหน้า กล่าวโดยทั่วไปแล้วหนังสือเล่มนี้จัดได้ว่ามีประโยชน์มากในด้านการแนะนำวิธีการสอนและกิจกรรมต่าง ๆ ประกอบการสอน โดยมีเงื่อนไขว่าหากอาจารย์ผู้สอนมีความยืดหยุ่นและสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามสภาพแวดล้อม ก็จะทำให้ประสบผลสำเร็จในการสอนได้ดียิ่งขึ้น

ภามณี ขจรบุญ